

- Õppekava nimetus:** Ohtlike aineid vedava autojuhi põhikoolitus
- Õppekava maht:** Vähemalt 18 õppetundi
- Õppekeel:** Eesti või vene keel
- Õppekava koostamise alus:** Ohtlikku veost vedava autojuhi ADR-i kohase põhi-, eri- ja täienduskoolituse kord, ADR-i kohase põhi-, eri- ja täienduskoolituse õppekavad, eksami korralduse tingimused, nõuded autojuhi teadmiste ja oskuste ning ADR-i koolitustunnistuse vorm, väljaandja majandus- ja taristuminister, vastu võetud 25.05.2018, määrus nr 26.

Õppekava ja koolituse eesmärk:

- esitada koolitusel teavet nii, et juttu on huvitav kuulata ja selle kasulikkust on kerge mõista
- ohtlike aineid vedav autojuht tunneb ohtlike ainete veol kehtivaid reegleid (ADR-leping, autoveoseadus jne.)
- teadustada ohtlike veoste veost tulenevatest ohtudest ning anda juhtidele vajaminevat teavet õnnetuste toimumise tõenäosuse vähendamiseks ja õnnetuse tagajärgede mõju minimiseerimiseks.
- ohutute ja keskkonnasäästlike hoiakute kujundamine autojuhina töötamiseks

Õppekava õpiväljundid:

Koolituse läbinud sõidukijuht teab

- 1) ohtlike veoste veo korraldamise üldnõudeid ja rahvusvahelisi kokkuleppeid (ADR, IMDG, RID jne.) ning seadusandlust, mis reguleerivat ohtlike ainete vedu;
- 2) ohtlike veoste veol kehtivaid üldnõudeid
- 3) põhilisi ohuliike, ohtlike ainete ja esemete klassifitseerimise süsteemi;
- 4) keskkonnakaitse nõudeid jäätmete teisaldamisel;
- 5) eri liiki ohtude ärahoidmise meetodeid ja ohutusabinõusid;
- 6) ohumärgiseid ja ohu tähistamist;
- 7) autojuhi lubatud ja keelatud tegevusi ohtliku veose autoveo ajal;
- 8) sõiduki lisaseadmete otstarvet ja kasutamist;
- 9) liitkoormana veo keelde samal sõidukil ja kontaineris;
- 10) ettevaatusabinõusid ohtliku veose peale- ja mahalaadimisel;
- 11) pakendatud veose kinnitamise nõudeid;
- 12) tsiviilvastutuse nõudeid;
- 13) mitmeliigilise veo võimalusi;
- 14) saadetise käsitlemise ja ladustamise nõudeid;
- 15) liikluspiirangute korda tunnelis ja juhiseid tunnelis käitumiseks, eelkõige vahejuhtumite ennetamise korda, ohutuse nõudeid ning tulekahju, õnnetuse või ohuolukorras toimimise korda;
- 16) veo turvalisuse jälgimise võimalusi.

Koolitusel rõhutame autojuhi võimalusi vähendada ohtlike ainete veost tulenevaid riske. Aga oluline on ka see, et ohtlikku veost vedav autojuht peab oskama tegutseda õnnetusjuhtumi korral, eelkõige anda veose omadustest tuleneva ohuga seotud esmaabi, tagada liiklusohutus,

oskama kasutada veoüksuse kohustuslikku varustust, nt. ADR-i kohastes kirjalikes ohutusjuhistes nimetatud varustust.

Õppeained, nende sisu ja lektorite nimed

Aine 1: Ohtliku veose veo korraldamise üldnõuded

Sisu: Ohtlike vedu reguleerivad rahvusvahelised kokkulepped (ADR, IMDG, MoU, RID, ADN, ICAO-TI, Baseli konventsioon, ning siseriiklikud seadused ja määrused

Koolitajad: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 2: Vastutused ja kohustused ohtlike ainete veol

Sisu: Veos osalejad ja nende vastutused ja kohustused ohtlike ainete veol tekkiva riski minimeerimiseks ning tegevused õnnetusolukorras. Täpsemalt saatja, vedaja ja kaubasaaja vastutused ja kohustused ning eraldi laadija, pakendaja ja paagi täitja kohustused.

Autojuhile esitatud nõuded ohtlike ainete veol.

Ohutusnõunik ja tema roll veondusettevõttes.

Koolitajad: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 3: Ohtliku veose klassifitseerimine

Sisu: kuidas autojuht saab teavet ohtliku aine ohu iseloomu ja ohuastme kohta.

Klassifitseerimise lähtealused.

Veoklassid ja nende alaklassid.

Pakendigrupp.

ÜRO-tunnusnumber.

Klassifitseerimiskoodid.

Ohtliku aine ohu iseloomust tulenevad erinõuded.

Ohtlike jätmete veo kehtivad erinõuded.

Koolitajad: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 4: Ohtliku veose ettevalmistus veoks

Sisu:

4.1 Ohtliku aine pakendile esitatavad üldised nõuded.

Pakendi sertifitseerimine – pakendi tüübikinnitus.

Pakendite mahu ja massi piirangud.

Kombineeritud pakend, üksik pakend ja liitpakend (komposiitpakend).

IBC-pakend.

Ohutu konteineri konventsioon ja ohutuse tunnustamise plaat (CSC-plaat).

Paagid, paagitüübid, kui suure paagi mahutavuse puhul peab autojuhil olema ADR-paakautotunnistus.

4.2 Pakendamisviisid (üldine pakendamisviis, eriviisiline pakendamisviis).

LQ- ehk piiratud koguste tähendus.

Vaba piir ehk kuidas üldise pakendamisviisi puhul kogus mõjutab ohtlike ainete veo kehtivaid määruseid.

Erandkogused (tähis „E“) ehk vabastatud koguses pakitud ohtlike veoste vedu.

4.3 Pakendite markeerimine.

Kuidas autojuht saab pakendite pealt nt. peale- ja mahalaadimiseks olulist teavet.

4.4 Veodokumendid

Autojuhiga kaasolevad dokumendid ohtlike ainete veol.

Veokirja ja ohutusjuhendi sisuga tutvumine. ADR-i koolitustunnistuse ja ohtliku veose autoveole lubamise tunnistusega tutvumine.

Lektorid: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango.

Aine 5: Nõuded ohtliku aine laadimisele.

Sisu: Kauba kinnitamise nõuded.

Ohtlike ainete asukoht kaubaruumis.

Üldised nõuded vedajale ohtliku aine laadimisel ja veol.

Liitkoormamise piirangud ja keelud.

Lektorid: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango.

Aine 6: Veoüksuse tähistamine

Sisu: Veoüksuse tähistamine ohtlike ainete tükikaubaveol (üldine pakendamiseviisi ja LQ-pakendite puhul).

Veoüksuse tähistamine ohtlike ainete puisteveol.

Veoüksuse tähistamine ohtlike ainete paagiveol.

Konteineri tähistamine.

Ohu tunnusnumbri tähendust ja oranž ohutahvel.

Kõrgtemperatuurilise ja keskkonnaohtliku veose tähistamine.

Lektorid: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 7: Veoüksuse lisavarustus

Sisu: Tulekustutusvahendid.

Üldine ja isiklik lisavarustus ohtlike ainete veol (koolitusel on näidisvarustus kaasas).

Lektorid: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 8: Täiendavad nõuded veoüksuse tehno seisundile

Sisu: ADR-sõidukitüübid EX/II, EX/III, FL ja AT ning nende konstruktsioonile esitatud üldnõuded.

Lektorid: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 9: Sõidukite valvamise nõuded, marsruudipiirangud, muud piirangud ohtlike ainete veol

S-laused ja sõidukite valve.

Marsruudipiirangud, nt. tunnelipiirangud.

Veokeelud teatud teedel ja marsruuditel, kuupäevadel ja kellaaegadel;

Liiklusmärgid. Soovitavad marsruudid.

Lektorid: Timo Korhonen / Andrei Naan / Raivo Avango

Aine 10: Tegutsemine õnnetus- või hädaolukorras

Tegutsemine tulekahju korral.

Tuleohutus.

Esmaabi andmine ohtlike ainete veol tekkinud õnnetuse korral.

Lektorid: Timo Korhonen, Andrei Naan, Raivo Avango

ADR-põhikoolituse ülesehitus

TUNNIPLAAN, vähemalt 18 õppetundi, vähemalt 3 päeva, maksimaalselt 8 õppetundi päevas

1.	Sissejuhatus, rahvusvahelised kokkulepped, seadused <ul style="list-style-type: none"> - ADR-koolitusest üldiselt, miks koolitus on vajalik/kasulik, millised ained on ohtlikud - kokkulepped: ADR, IMDG, MoU, RID, ADN, ICAO-TI, Baseli konventsioon jne. - siseriiklikud seadused ja määrused 	Vähemalt 0,5 õt
2.	Veohutus <ul style="list-style-type: none"> - Veos osalejate vastutused ja kohustused - turvakava ja kõrge ohuastmega veosed - ohutusnõunik, tema roll ja tähendus autojuhile 	Vähemalt 1 õt
3.	Klassitseerimise süsteem <ul style="list-style-type: none"> - ÜRO-number, pakendigrupp - veoklassid – kuidas aru saada, et milliseid ohte aine tekitab ja kuidas ohuomadused mõjutavad veol kehtivaid määruseid (meetmeid riskide minimeerimiseks) ja käitumist õnnetusolukorras - harjutus 	Vähemalt 4 õt
4.	Pakendamiseviisi mõju veol kehtivatele määrustele <ul style="list-style-type: none"> - Piiratud kogused (LQ), väikesed kogused (vaba piir) ja EQ - vaba piiri harjutus 	Vähemalt 2 õt
5.	Pakendamine ja muu ettevalmistus veoks <ul style="list-style-type: none"> - Pakenditele esitatud nõuded - pakendi sertifikaat - pakendite markeerimine – kuidas autojuht saab temale olulise teabe 	Vähemalt 0,5 õt
6.	Nõuded ohtliku ainete laadimisele <ul style="list-style-type: none"> - laadimisel kehtivad nõuded 	Vähemalt 1 õt
7.	Veoüksuse tähistamine	Vähemalt 1 õt
8.	Nõuded sõidukite tehno seisundile, ADR-ülevaatus, ADR-sõidukitüübid	Vähemalt 0,5 õt
9.	Veoüksuse valvamise nõuded, marsruudipiirangud (nt. tunnelipiirangud)	Vähemalt 0,5 õt
10.	Kordus: harjutusülesanded eelmiste teemade kohta	Vähemalt 3 õt
11.	Veohutus: <ul style="list-style-type: none"> - Tegutsemine õnnetusolukorras: esmaabi 	Vähemalt 2 õt

12.	Veohutus: - Tegutsemine õnnetusolukorras: tuleohutus	Vähemalt 2 õt
-----	--	------------------

Nõuded koolitavale: Ohtlikku veost vedava autojuhi ADR-i kohasele põhi-, eri- ja täienduskoolitusele võetakse vastu isik, kelle alaline elukoht Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 165/2014 artikli 26 kohaselt on Eestis või kes töötab vedaja või äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud isiku juures töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel ning kellel on kehtiv B-, C1- või C-kategooria mootorsõiduki juhiluba, kaasa arvatud esmane juhiluba, olnud vähemalt kaks aastat.

Väljastatavad dokumendid: Roolikool OÜ väljastab osalejale koolitunnistuse, mis ei anna õigust vedada ohtlike aineid. Koolitustunnistuse (ADR-tunnistuse) väljastab Maanteeamet.

Koolitajale ehk Roolikool OÜ-le esitatavad nõuded

Roolikool OÜ kasutab ADR-koolitusel olulisi ja kasulikke tehnilisi abivahendeid, meetoodilisi materjale ja näitlikke õppevahendeid. Esmaabi õpetamiseks on kasutusel vahendid esmaabi praktiliseks õpetamiseks. ADR-õppejõududel on tehniline kõrgharidus ning pedagoogilise töö ja ohtlike veoste valdkonnas töötamise kogemus.

Koolituse päevik

Koolitaja peab koolituse jooksul pidama ajakohast koolituse päevikut.

Õppematerjalid

Roolikool OÜ / lektor Timo Korhonen on koostanud ADR-põhikoolituse konsekti, mille eesmärgiks on olla autojuhi töövahendiks koolituse ajal ja infoallikaks autojuhi töö juures.

Koolitusel kasutatavate vahendite hulka kuuluvad ka nt.

- sõidukis asuv isiklik ja üldine lisavarustus ohtlike ainete veol,
- esmaabi näitlikud vahendid ja
- videomaterjalid

Koolitusruumid

Roolikool OÜ kasutab kaasaegseid koolitusruume koos tehnikaga (dataprojektor, internetiühendus jne.), mida rendime meie koostööpartneritelt. Peamiselt korraldab Roolikool OÜ koolitusi:

- Tallinnas Fakto Auto AS koolitusruumis (Osmussaare tee 10)
- Tallinnas Radial Autokool AS koolitusruumis (Narva maantee 38)
- Pärnus Eesti Punase Risti majas (Kuninga tn. 30a)
- Tartus SA Tartu Kiirabi koolituskeskus (Riia tn. 18)
- Jõhvis Promenaadi Keskuses (Keskväljak 7)

Vajadusele vastavalt võib Roolikool kasutada ka muid ruume. Teave koolituse toimumise kohta on tunniplaanis ja saadetakse osalejatele registreerimisel.

Lektorid

Timo Korhonen, Andrei Naan, Raivo Avango